

Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Anabilim Dalı : Mimarlık

Programı : Mimari Tasarım

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Evrim TÖRE

Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Ocak 2021

ÖZET

DEPREM SONRASI TOPLANMA ALANLARININ İSTANBUL ÖRNEĞİNDE İNCELENMESİ

Dünya üzerinde birçok yerde depremler ve çeşitli afetler yaşanmaktadır. Türkiye de Dünya'daki aktif deprem kuşaklarından biri olan Alp-Himalaya Deprem Kuşağı üzerinde yer alması nedeniyle çok sayıda deprem yaşamış bir ülkedir. Ülke nüfusunun ve topraklarının önemli bir kısmı deprem riski altındaki bölgelerde yaşamaktadır. Bu nedenle deprem meselesi ülke için göz ardı edilemeyecek bir konudur. Bu çalışmanın yazıldığı süreçte gerçekleşen 24 Ocak 2020 tarihindeki Elazığ Depremi ve 30 Ekim 2020 tarihindeki İzmir Depremi de deprem meselesinin ve bu çalışmanın önemini açıkça göstermektedir.

Türkiye'de 1999 yılında yaşanan Kocaeli ve Düzce merkezli depremler çok büyük hasar ve can kaybına neden olmuştur ve bu tarihten sonra ülke genelinde deprem çalışmaları hız kazanmış, daha nitelikli hale gelmiştir. 1999 yılındaki depremler birçok bölgede olduğu gibi İstanbul'da da etkili olmuştur. Bugün ülkenin en kalabalık ve yoğun şehri olan İstanbul için 1999 yılından beri büyük bir deprem uyarısı yapılmaktadır. İstanbul'da yaşanacak olası depremin yaratacağı hasarın da oldukça büyük olması beklenmektedir. Bu doğrultuda İstanbul'daki yoğun yapı dokusunun içerisinde açık-yeşil alanların zamanla azalması deprem sonrasında oluşacak toplanma ihtiyacı için de risk oluşturmaktadır.

İstanbul'da toplanma alanlarıyla ilgili güncel veriler incelendiğinde İBB'nin belirlediği alanlara göre kişi başı 2,23 m² toplanma alanı düştüğü görülmektedir. Bu durum toplanma alanları için önerilen kişi başı minimum 1,5 m² büyüklük standardının il genelinde sağlandığını gösterse de ilçe bazında inceleme yapıldığında durum değişmektedir ve her ilçe için minimum büyüklük standardının sağlanamadığı ortaya çıkmaktadır. AFAD verilerine göre ise İstanbul'da 3021 adet toplanma alanı vardır ve il genelinde kişi başına 1,29 m² toplanma alanı düşmektedir. İstanbul gibi kalabalık ve yoğun bir şehir için toplam nüfusa yetecek maksimum toplanma alanına ulaşmak oldukça önemlidir.

Depremden hemen sonra depremzedeler öncelikli olarak, yaşanan korku ve panikle birlikte toplanma alanlarına ihtiyaç duyacak ve bu alanlara ulaşmaya çalışacaklardır. İstanbul için beklenen depreme karşı kenti ve kentliyi hazırlıklı hale getirmek ve deprem sonrası süreçte oluşacak kayıpları azaltmak, süreci doğru şekilde yönetebilmek için toplanma alanlarının varlığı oldukça önemlidir. Toplanma alanlarının kentteki nüfusun tamamına yetecek büyüklük ve sayıda olması, uluslararası standartlara uygun olması gerekmektedir.

Toplanma alanlarıyla ilgili mevcut durum ve verilerin araştırılması, bu konudaki problemlerin tespiti ve problemlere yönelik öneriler oluşturulabilmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: İstanbul, Deprem, Afet Toplanma Yeri, Toplanma Alanı

Institute : Institute Of Graduate Studies

Department : Architecture

Programme : Architectural Design

Supervisor : Prof. Dr. Evrim TÖRE

Degree Awarded and Date : M.Sc. - January 2021

ABSTRACT

ANALYSIS OF MEETING AREAS AFTER EARTHQUAKE IN ISTANBUL

EXAMPLE

Earthquakes and various disasters are experienced in many places around the world. Turkey is due to take place on one of the Alpine-Himalayan Belt of the active seismic zone earthquake in the world is a country that has experienced many earthquakes. A significant portion of the country's population and territory live in areas under earthquake risk. For this reason, the earthquake issue is an issue that cannot be ignored for the country. The Elazig Earthquake on January 24, 2020 and the Izmir Earthquake on October 30, 2020, which took place during the writing of this study, clearly show the importance of the earthquake issue and this study.

The earthquakes in Kocaeli and Düzce in 1999 caused great damage and loss of life, and after this date, earthquake studies throughout the country gained speed and became more qualified. Earthquakes in 1999 were effective in Istanbul, as in many regions. Since 1999, a major earthquake warning has been made for Istanbul, which is the most crowded and busiest city in the country today. The damage to be caused by a possible earthquake in Istanbul is expected to be quite large. In this direction, the decrease in the open-green areas in the dense structure of Istanbul in time poses a risk for the need for gathering after the earthquake.

When the current data on meeting areas in Istanbul are examined, it is seen that there is a 2.23 m² gathering area per person according to the areas determined by IMM.

Although this situation shows that the minimum 1.5 m² size standard per person recommended for the gathering areas is provided throughout the province, the situation changes when the district is examined and it is revealed that the minimum size standard cannot be achieved for each district. According to AFAD data, there are 3021 meeting areas in Istanbul and there is 1.29 m² meeting area per person throughout the province. For a crowded and busy city like Istanbul, it is very important to reach the maximum meeting area sufficient for the total population.

Immediately after the earthquake, earthquake victims will first of all need gathering areas with fear and panic and will try to reach these areas. The existence of gathering areas is very important in order to prepare the city and the citizens for the expected earthquake, to reduce the losses that will occur after the earthquake and to manage the process correctly. The gathering areas must be large enough and in number to accommodate the entire population of the city, and must comply with international standards.

It is important in terms of researching the current situation and data about the meeting areas, determining the problems, if any, and creating suggestions for the problems.

Keywords: İstanbul, Earthquake, Disaster Assembly Point, Gathering Area